

Informatīvais ziņojums „Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004.–2008.gadam īstenošanu”

Ievads

2004.gada 3.augustā Ministru kabinets apstiprināja Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmu 2004. – 2008. gadam (turpmāk – Valsts programma). Informatīvajā ziņojumā „Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004.-2008.gadam īstenošana” (turpmāk – informatīvais ziņojums) ir apkopota informācija par Valsts programmas uzdevumu izpildi laika posmā no tās apstiprināšanas 2004.gada 4.augustā līdz 2004. gada 31.oktobrim, kā arī par citiem uzdevumiem, kas uzskatāmi par izpildītiem.

Saskaņā ar Valsts programmā noteikto Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, nodrošinot Valsts programmas īstenošanu, veic tās izpildes kontroli un koordināciju, kā arī apkopo informāciju par programmas izpildes gaitu un iesniedz to Ministru kabinetā apstiprināšanai.

Programmas īstenošanas gaitā konstatēto problēmu risināšanai Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs iesniedz priekšlikumus Noziedzības novēršanas padomei, kas koordinē un pilnveido valsts institūciju darbību noziedzības novēršanā un apkarošanā.

Informatīvā ziņojuma par Valsts programmas izpildi mērķis ir informēt Ministru kabinetu par uzdevumu izpildi un konstatēt uzdevumu izpildī kavējošus apstākļus, kā arī citas ar Valsts programmas uzdevumu izpildi saistītas problēmas.

Informatīvajā ziņojumā sniegts pārskats par atskaites periodā izpildāmajiem 60 Valsts programmas uzdevumiem, 16 no tiem ir noteikts konkrēts izpildes datums, no tiem 2 bija jāveic visām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm. 33 uzdevumi saskaņā ar Valsts programmu ir jāveic pastāvīgi vai regulāri (no tiem 3 jāveic visām valsts pārvaldes iestādēm, 1 visām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm un 1 visām valsts pārvaldes un tiesu varas iestādēm), vēl 4 no Valsts programmas uzdevumiem ir jāveic 4 reizes gadā, 4 no uzdevumiem jāveic 2 reizes gadā, 3 uzdevumi jāveic vienu reizi gadā.

1. Institūciju informēšana par veicamajiem uzdevumiem

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, izsūtot 28 vēstules, ir informējis visas ministrijas, un atsevišķas Valsts programmā minētās institūcijas, tajā skaitā sabiedriskās organizācijas Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, par tieši viņu kompetencē esošajiem uzdevumiem.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija elektroniski ir izsūtījusi vēstules visām pašvaldībām par viņu kompetencē esošajiem uzdevumiem. Tomēr pašvaldības nav paidušas vēlmi iesaistīties Valsts programmas uzdevumu izpildē, nav informējušas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju par uzdevumu izpildi.

Viens no aktuālākajiem Valsts programmas uzdevumiem, kas jāveic visām valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām, ir iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādāšana. Lai nodrošinātu šī uzdevuma pilnvērtīgu izpildi, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs rīkoja 4 informatīvas diskusijas „Iekšējās pretkorupcijas sistēmas izveidošana valsts iestādēs” 4 dažādām mērķauditorijām: ministriju darbiniekiem, padotībā esošo institūciju darbiniekiem, pašvaldību amatpersonām un tiesībsardzības iestāžu darbiniekiem. Atsevišķi tika organizētas sanāksmes Vides ministrijas un tai padoto iestāžu vadošajām amatpersonām un Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Korupcijas analīzes un pretdarbības metodikas izstrādes nodaļa pastāvīgi sniegusi konsultācijas par Valsts programmas uzdevumu izpildi.

2. Uzdevumu izpildes koordinācija un informācijas apmaiņa

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir lūdzis atbildīgās institūcijas rakstiski informēt par Valsts programmas uzdevumu izpildi. No visām ministrijām ir noteiktas kontaktpersonas, kas var sniegt informāciju par Valsts programmas uzdevumu izpildi.

Lai būtu vienota izpratne par atbildīgajām institūcijām konkrētu Valsts programmas uzdevumu izpildē, izpildes organizēšanā un informācijas apkopošanā, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir sagatavojis *Vadlīnijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004. – 2008.gadam uzdevumu izpildei*. Savukārt Valsts programmas 78.uzdevuma izpildei kā palīgmateriāls ir sagatavotas *Vadlīnijas iestādes pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādei*. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir sniedzis skaidrojumus Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijai par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu iestādēs saistībā ar Valsts programmas 79.uzdevumu.

Atsevišķi Korupcijas novēršanas un apkarošanas Biroja vajadzībām sagatavotas *Vadlīnijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004. – 2008.gadam Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja uzdevumu izpildei*.

Informācija par Valsts programmas uzdevumu izpildi saņemta no visām ministrijām un daudzām padotībā esošajām iestādēm, kā arī no Valsts kontroles un Ģenerālprokuratūras.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir lūdzis ministrijām koordinēt uzdevumu (kuros atbildīgā institūcija ir „visas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes”) izpildi un apkopot informāciju par uzdevumu izpildes gaitu arī savās padotības iestādēs. Tomēr jāatzīst, ka vairākās ministrijās vāji izpaudusies uzdevumu koordinācija un informācijas apkopošana.

Informāciju par uzdevuma izpildi sniedz pirmā atbildīgā institūcija, kas norādīta Valsts programmā. Par uzdevumiem, kuros atbildīgas ir „visas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes”, apkopojumu par uzdevumu izpildi padotības iestādēs sniedz ministrijas.

3. Uzdevumu izpildes novērtējums

Valsts programmā noteiktie uzdevumi uzskatāmi par izpildītiem, ja ir sasniegts sadaļā „Darbības rezultāts” norādītais. Par izpildītiem uzdevumiem un uzdevumiem, kas tiek pildīti (pastāvīgi veicamie uzdevumi) uzskatāmi 40 no informatīvajā ziņojumā minētajiem.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir izpildījis vai uzsācis pildīt visus Valsts programmā norādītos atskaites periodā izpildāmos uzdevumus. Jāuzsver, ka paveikti ir arī vairāki būtiski uzdevumi, kuriem izpildes termiņš paredzēts vēlākā laika periodā, piemēram, politisko organizāciju (partiju) finansēšanas tiesiskā regulējuma pilnveidošana.

Daudzām iestādēm kapacitātes un iepriekšējas pieredzes trūkuma dēļ grūtības sagādāja Valsts programmas 78.uzdevuma (iestāžu organizatorisko pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādāšana) un 88.uzdevuma (uzvedības standartu un ētiskas rīcības kritēju ievērošanas nodrošināšana un ētikas pamatvērtību (principu, vadlīniju) ievērošanas prasību noteikšana darba līgumos ar valsts iestāžu un pašvaldību darbiniekiem) izpilde, kas bija jāveic visām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm, tādēļ šo uzdevumu daudzās iestādēs var uzskatīt tikai par daļēji izpildītu. Nepieciešams norādīt, ka ir uzsākts darbs pie iepriekš minēto uzdevumu realizācijas.

Informācija par konkrētu Valsts programmā ietvertu uzdevumu īstenošanu ietverta informatīvā ziņojuma pielikumā „Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmas 2004. – 2008.gadam īstenošanas pārskats”.

4. Problēmas un secinājumi

Valsts iestādes kopumā ir informētas par to kompetencē esošajiem Valsts programmas uzdevumiem un ir uzsākušas plānot uzdevumu izpildi, kā arī sākušas nodrošināt to realizāciju.

Lielākās grūtības sagādā to Valsts programmas uzdevumu izpilde, kas vērsta uz iestāžu iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem un kuros atbildīgas ir visas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes. Apgrūtināta ir šo uzdevumu kontrole un koordinācija ministrijās, jo trūkst cilvēkresursu un pieredzes šādu uzdevumu veikšanā.

Visbiežāk kā problēmas Valsts programmas uzdevumu izpildē minēti nepietiekamie finanšu resursi, kapacitātes un laika trūkums un atsevišķos gadījumos – arī neskaidrība par uzdevumu izpildi.

Programmas izpildes ietvaros vairāk uzmanības tiks veltīts saiknes nostiprināšanai ar valsts pārvaldes iestāžu vadītājiem, papildus informējot par Valsts programmu, uzdevumu izpildi, finansējuma pieprasīšanas kārtību,

kā arī kārtību, kādā sniedzama informācija Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam par Valsts programmas izpildi.

Īstenojot programmas uzdevumus, jāpilnveido pretkorupcijas darbs iestādēs, ievērojot iestāžu vadītāju būtisko lomu un atbildību par īstenotajiem iekšējiem pretkorupcijas pasākumiem valsts pārvaldes iestādēs.